Година II. Самоков, Януари 1923 год. Брой 4 и 5



РИЛСКИ ШЕПОТ

ОРГАН НА УЧАЩИТЕ СЕ ПРИ АМЕРИКАНСКИТЕ ГИМНАЗИИ — САМОКОВ

Главен Редактор
Петко Песов

РЕДАКЦИОНЕН КОМИТЕТ
Недялка Константинова, Надя Будурова, Радка Манафова, Асен Николов, Цвятко Попов, Вл. Кантарджиев

Администратор
Радослав Бютюкчиев

Годишно течение, десет броя — Абонамент 25 лева — Излиза месечно.

П. Песов

Към учащата се младеж

„Честита нова година." . . .

Всяки приготвява старите си сметки и обръща нова страница, за да напише радостната дата 1 Януари 1923 год.. Радостна казвам, затуй, защото в ума на всякого се зараждат нови идеи, мечти, планове, цел, която неуморно ще се стреми да преследва, или, че през тази година той ще постигне отдавнашната любима си мечта.

През изтеклата се година е имало сполука, или не сполука почти за всички. Ония, които не са се грижили за мнението, което другите са имали за тях, а за живота си, за туй, дали изпълняват, или не изпълняват назначението си пред Оня, Който ги е пратил в живота — бележат сигурен успех. Но да оставим миналото, то отлетя, него го вече няма, то може да ни послужи само за огледало; също бъдещето, което още не е дошло и да се заемем с това, което е между миналото и бъдещето, а то не е нищо друго освен настоящето.

Ученици . . !

Ние утрешните граждани на родната си страна; ние, които имаме огледалото на миналото (особено на близкото минало), което е ударило своя печат върху лицето на всеки един от нас, печата на упадъка, на апатията*, не е ли дошло времето с прекрачването прага на новата година да дигнем високо глави, да избърснем мрачните си чела и стрелнем погледа си напред? Не е ли вярно, че ние имаме само вътрешния ключ и сме се заключили в себе си, мислим за себе си и в всичко търсим само своята полза, а нямаме другия, с който да отворим външната врата и излезнем при другите — за другите, и тогава не ще ли заживеем истински за себе си? — Такива са времената — ще каже някой. — Да, такива са времената, но искам да вярвам, че този, който ще даде този отговор мисли по-вече за времето, пред себе си и зад себе си, потъва в разсъждения, какво е било и какво трябва да бъде и най-после се изтръгва от дълбочината на гърдите му тежка въздишка, устата проговарят, полуотворени; суета, суета, всичко е суета. . . .

Живота е борба и за да успееш, не ти трябва нищо друго, освен добър дух, усъвършенствуване, образоване, въдигане и повече, повече приятели, на които ти трябва да бъдеш най-голямия приятел.

— Е добре, какво трябва да пишем на новата си страница? — На този въпрос може да отговори всяки за себе си, след като се самозапита, до колко той се е научил да прави разлика между доброто и лошото и кое трябва да върши и кое не, или с други думи — *що съм аз?* Сторено веднъж то-

* Факт установен чрез анкета, миналата година, в Софийските гимназии.

ва, лесно е тогава да потопим перото и напишем своите права и длъжности, спрямо другите. Ако в политическата история вникнем, че колкото повече един народ е имал за приятели другите си съседни народи, то толкова повече е напредвал във всяко едно отношение, какво бихме казали тогава за личността, която неуморно се стреми да бъде щастлива? — Нищо друго освен стократно да запише на новата си страница — „*ще обичам, всички ще обичам*", и всичко онова, което в мене се е родило, или ще се роди, за да убива всяка благородна инициатива, немилостиво ще го изтръгна от сърцето си, или геройски отблъсна, ако то иде отвън. Тук на новата си страница трябва всички да запишем следните изречения:

„Никога не забравяй, че трудът е едно от условията за нашето съществуване.

„Постъпвай с всички така, както ти би желал с тебе да постъпват.

„Пази строг ред във всички дела във живота си."

Това са няколко от ония слова, които са служили, служат и ще служат като мерило за човешкото благородство. Те са слънцето, което със своите животворни лъчи може на сгрее и най-студеното сърдце на който и да е човек, стига той да строши мрачната си делнична черупка и излезе навън. През миналото, колкото повече тези лъчи не са падали върху човешките глави, толкова повече светът е падал и духовно и материално. Но защо да се връщаме в миналото, а не се огледаме днес около себе си и видим мрачната картина на сегашния живот?

— Лед е, мраз на всякъде.

Само топлотата на горното слънце може да стопи студения лед и от него буйни потоци всичко ще изчезне.

Нека оставим всичко друго на съдбата и невяра, нека пуснем в сърдцата си все повече и повече от тези лъчи и тогаз през новата година да бъдем бодри с вдигнати чела, да не спим, а все Excelsior, Excelsior!*

* Устремете се нагоре — „по-нагоре"

Рождество Христово

Християнския свят още един път посреща радостната вест за Христа, който се роди във Витлеем. И днес, двадесет векаслед онази света нощ, умовете ни отново се повръщат към онуй малко селце в Галилея, от където дойде светлината на света.

Двадесет века . . . . . .

Период от време, през който вярванията и обученията на човечеството бидоха пречистени от изтеклите години като празни мидни черупки. Но ето че туй безкрайно течение на години не е сполучило да разруши любимата традиция за Витлеем и вместо да потъне в забрава, се подържа с дълбоко благоговение и почит, отколкото всякога преди.

. . . . . .

Живейки в свят от груби действителности и водейки непрестанна и отчаяна борба за съществуване, ние не успяваме да схванем светата лесната и красота на този ден, в който светът посрещна Христа. Мъчно може да се намери в днешно време нещо, което да не дразни със скептична и горчива усмивка на разочарование и жестока насмешка. Светът е изгубил представа на всякакъв идеализъм в днешното ни общество. Той отрича красотата, защото не може да я оцени, той избягва добродетелността, защото не може да я практикува.

О! тоя пагубен песимизъм, който изглежда несравнено много да завладява умовете на всички хора от нашата възраст.

Но не! нека премахнем всяко чувство, което коварно е влязло в сърдцата ни и се стреми всячески да погуби в нас всяка благородна инициатива, всяка възвишена идея. Нека следваме тримата мъдреци, които отидоха да се поклонят на Христа. Ние дълго сме се скитали болезнено и безнадеждно през една мрачна пустиня. И там на небесата през светлата вечер се появява звезда, която ни обещава да ни заведе в един оазис на Вяра и Надежда. Нека да я следваме. Тази същата звезда, която води мъдреците не е и няма да залезе, защото тя е звездата, която символизира Истина и Свобода.

Християнския свят още веднаж е оставил своите земни занятия и се е обърнал към Витлеем, за да възобнови рождеството на Христа. Двадесет дълги века са се изминали, откак тихите хора приемат великата новина с радост и признателност.

Културата се е променила, цивилизацията е напреднала, но никакво събитие не е станало през тези векове, тъй свято и утешително както празднуването на Христовото рождение. Било във война или в мирно време, християнските народи не са изоставили да не възобновят великото събитие. И

туй е, защото то символизира Надежда, Мир и Радост, които липсват в света, а особно в близкия исток.

Четири години са се изтекли откак се свърши голямата война и сега сме в предверието на петата година, но дългоочакваната нова ера още не е изгряла, нито пък може да се очаква че ще изгрее скоро. Наклонени сме да се запитаме дали сме се подобрили от времето на демобилизирането. Материално може би, но не и иначе. Топовете още бучат в Мала-Азия; същите стари горчивини съществуват; същите стари вражди и същите международни предразсъдъци. Големи обществени опити са били опитвани на север от нас, големи и жестоки битки се водят на юг от нас и все още не може да се дойде до едно трайно споразумение между народностите — споразумение за един вечен мир и свобода на човечеството, които пък ще спомогнат за премахването на всяка злоба, вражда и алчност към завоевания между тях. Ще ли бъдем щастливи да поживеем в тоя блещуван век?

Превел от английски: *Ил. Мутафчиев.*

Н. К.

Коледна вечер

Един особен шепот се носеше по всичките ъгли на „комуната" — „Ще пеем ли?" — Разбира се. Само тихо, да не знае никой." — А какво ще каже г-жа Милева?" „Сигурно ще разреши, че нали това е вече обичай в пансиона?" Тези откъслечни разговори зачух когато минах по обширния салон, където осмокласнички и седмокласнички тихо, но някак си възбудено разговаряха.

Беше Неделя вечер. След около десет минути момичетата както обикновено щяха да отидат на черква — но днес изглеждаше да има нещо по-особено . . . . Най-после се спрях и попитах една ученичка, която стоеше малко настрана от масата, където много наведени фигури упражняваха няколко коледни песни. „Какво има — какво се е случило с вас?" „Нима не знаеш, че нали довечера е американската коледа и ние ще пеем по сред нощ?, ми отговори ученичката и някак си очудено ме изгледа. Звънеца удари и скоро в салона настана пълна тишина. Момичетата отидоха на черква.

Аз влезнах в кабинета, отворих първата книга, която ми попадна и почнах да чета, като отвреме на навреме поглеждах на часовника, тъй като чаках с нетърпение да видя, какво щеше да стане тази вечер Но времето минаваше бавно, печката бумтеше, а вън сняг — наистина колко удобна е тази стая за четене — си помислих.

Вратата шумно се отвори, една вълна от студ и засмени лица бързе се втурна вътре и прежната тишина сега вече изглеждаше като нещо, което никога не е било и за което само се разправя някъде. Оживени разговори започнаха да се чуват: „Никога хора не е пял така хубаво нали?" . . „Аз пък никога повече не съм слушала от тази вечер това що говореха. Не мислите ли, че всички имаха особено настроение?" —

„Тихо, тихо, пазете тишината" — се разнесе по цялата стая. „Сега е едва девет часа, а до дванадесет има толкова време, се чуваше от всички страни. Заинтересувана попитах: „Но какво ще правите в дванадесет часа?" „О ние ще пеем под прозорците на всички американци, това е било отпреди много години правено и то е най-хубавия ни обичай през годината, който никога няма да изчезне, защото той е особена привилегия за осми и седми класове," ми обясниха няколко момичета, като се надпреваряха, коя повече да приказва по тоя случай и колко по хубаво да ми представи това, което щеше да стане след няколко часа. Изведнъж погледът ми беше привлечен към дъното на стаята, където някои закачаха големи одеяла върху прозорците, за да не се вижда светлината и това че не сме си легнали навреме. Скоро настана пълна тишина, никой не смееше да каже нито една дума, при все че нямаше никаква дежурна. „Обикновено когато не ни задължават за нещо, ние го вършим чудесно, та и сега пазим такава тишина за толкова дълго време, понеже сами си нареждаме да стоим до сред нощ" — ми обясниха някои.

Но сега да влезнем в стаята на осмокласничките и да видим какво правят те. Около малката маса събрани, четири от тях трескаво пишеха домашната по Библия, две постоянно се обличаха в разнообразни дрехи и споделено се смееха когато успяваха да направят някой сполучлив трабадур или средновековна дама. А последните две, които са особено сънливи, вече отдавна съчуваха поетични съчинения, които не забравят всяка сутрин да разправят. Времето бързе минаваше

и часовника удари 11½. „Хайде сжбудете двете, облечете се, и ще тржгваме“ — проговори една седмокласничка на вратата.

За пет минути всичко беше готово, ламите окачени и една тайнствено мистериозна, от около двадесет момичета, група тихо, тжй тихо, че не бяха в сжстояние даже те да чуят стжпките си се отжтиха надолу. Всичко това изглеждаше като нещо странно, нещокоето се разправя в приказките . . . .

Часжт бие двандесет. Групата спира под едни прозорци. . . . и . . . изведнаж — едво тихо чудно пеене се понися всред нощната тишина „Тиха нощ, света нощ“ все по-възторжено пеене малката група момичета. Постепено песента замира в далечината, за да се почне пак с по-голям ентусиазжм под други прозорци. „Thank you, thank you“ се чуваше понякога и после тишина. . . и пак песни . . .

Навжн студено. Небето беше обсипано с малки брилянтчета и придаваше нещо тжржествено на тая нощ. А вджхновените момичета с песните си разправяха за едно дете, което преди много години се роди и донесе щастието в света.

Нели

ЗИМА

Вали снег . . .
Той пада и обвива земята в бяла пелена.
Снег вали . . . .

Вжрви сами из поле, покрито с бяла покривка, която се слива с бялото мжртво поле.

Полето е пусто. Никакво летене не нарушава мжртвото спокойствие на печалната природа

Далеч в кржгозора се издигат като, гиганти кжм небосвода голите, снежни, вжрхове на вечно красивата Рила.

Небето е мрачно, печално и покрива безмжлвно запустялата земя.

Самота цари навсякжде.

Ненадейно граченето на врани наруши тишината и кацаха там нейде на голите клони на самотната край пжтя бреза.

И колко печална е тя . . . .

Листата ѝ отдавна окапаха, бури ги отвяха, а тя, цяла покрита сжс снег, с наведени клони, оплаква миналата пролет.

Да! Зима е . . . .

Снега хрущи под краката ми . . . .

Далеч се чува камбанен звжн . . . . то пак бият тжй печално —

— *мжртвец?* ! . . . .

И ето отдалеч се вижда голия кржст и долавят се слаби звуци от “Господи Помилуй“.

Да! пак гроб в мжртвата земя.

Дълбоки мисли ме обземат . . . . .

. . . . . .

То бе пак зима . . . .

Листата на брезата окапаха — бури ги отвяха . . . . .

Пжт неволен и по него на дупата колко бленове умряха!

Снег все вали . . . .

Далеч се чува граченето на врани и слабото пеене на „Господи Помилуй“ . . . . . .

Салкома

САМОТА!

Самота кржжи посивяла малка старчка, в нея ушива, унася се, самотна затворница . . . и целува самотата бледната затворница и в душна килийка се редят низ от черни, безметежни дни . . . дни от низ на тжжна горест . . .

Лжч светжл няма ли? . . . Но уви . . . . всжде пусто, мрачно . . .

Тжжна самота . . .

Една самота! Обвий ме с вуала на твоя строг покой . . . Разказвай ми, разказвай ми през мрачни дни, симфония за минали, минали светли дни . . . Елей на неутешно сжрце излей, само ти . . .

О, успокоителна самота!

Тиха самота! Аз те обичам . . . Ти властно плениваш! . . . Твоето ледно мжлчание немо говори за велики, велики неща . . . В твоето тжжно, но величаво лоно се раждат великите, вдъхновени мисли . . .

Дивна самота!

Властна самота! В чертозите ти тихи, омайни цжвтят блаженни, неземни мечти! . . . Пред тебе пищните слова на безумната тжлпа неспятно заглжхват, замират . . . Ти с мен си, на теб ще обора морна глава . . .

. . . . . .

Свидна самота!

G. Cleobule

Рибаря Холман

Тиха вечер. . . .

Слжнцето отдавна се бе скрило зад безграничните простори на буйното море. Сега то бе спокойно. . .

Тук-там се долавяше слабото плискане на вжлните о морския бряг, които пееха вековната си песи, унесени в тиха забрава. Града спеше в дълбок сжн, уморен от дневния пир. Луната ясно светеше. . . И при тази тиха, сребриста, лунна нощ човешка душа не спеше. Тя се скиташе из незнайни нови светове. Невинното дете сжнуваше сладжк сжн, нещастния ронеше горчиви сжлзи, а влюбения мечтаеше. . .

. . . . . .

По пежчливия морски брег се мержаше слабата фигура на един мжж. Той крачеше бавно и несигурно. . . Лицето му бе осветено от ясната луна;— то бе бледо, изжчено. Две черни подпухнали очи неспокойно се движеха по него и черни кадри покриваха набржчканото му чело. Това бе добре познатия на всички от крайморското градче — рибаря Холман. Той беше винаги сляп, а и сега изглеждаше такъв. . . .

Холман пееше лека рибарска песен.

На брега бе вързана малка, черна рибарска лодка. Той се доближи до нея, отвжрза я, сложи гребата и почна да гребе. . . На задната страна на лодката, бяха разхвжрлени мрежите. Сега той отиваше на лов за риби — това му бе главния поминък. Беден човек, който обичаше много ракията и виното и за което много страдаше. Еднаж така бе тржгнал за ловитва, че една спаси живота си от явна смжрт. И сега бе пак пиян.

Бедната му жена! Колко много го обичаше и колко страдаше от него! Той се отнасяше с нея като с животно и тя нещастната бе готова да претржпи всичко за малкия си Арманд. И сега той беше болен.

Рибаря гребеше усилено. Не далеч от брега той спря, направи един кржг с лодката, спускайки мрежата във водата, остави обикновения знак и потегли обратно кжм брега. Завжрза пак лодката и се опжти за близката кржчма.

. . . . . .

Малка полусрутена кжщичка.

В една скромна стаичка с влажни стени, седеше близо до огжня жена. Тя плачеше. . . Лицето ѝ бе бледно и тя цела трепереше. Тежка въздишка се изтржгна от гжрдите ѝ и тя прошепна: „той пак ще дойде пиян, часа наближава.“ Цял ден пие тази отрова и каквото изкара в кржчмата го носи, а Арманд болен от два дни и петаче нямам, за да повикам лекаря. О, Боже мой, помогни мене нещастната и пак заплака.

Тя плачеше почти всяки ден. Страданията ѝ бяха неописими, ала и тя като Христа мжлком носеше тежкия кржст за Голгота. Проницателен плач наруши тишината. Майката скокна от мястото си и се завтече в съседната малка стаичка, където в малко дървено легло лежеше любимия ѝ Арманд. Детето охкаше. . . То беше много слабо; сините му очи изпускаха искри от високата температура. „Мамо, задушвам,“ — едвам промълви то и зарида. — „Какво ти е, мое дете!“ — прошепна натжжено майката, като все малката му ржчичка и я обсипа с целувки. Тя го успокои и то пак заспа. По лицето му се появи слаба усмивка. Майката го загледа и прошепна: „Татко ти, татко ти. . . .

Часа бе 11 и него още го нямаше. Огжня започна да изгасва, а майката все още седеше, дълбоко замислена. Силно хлопане се чу на вратата и тя се затече да отвори. Холман, едва държейки се на краката си влезе, погледна я зверски и без да погали поне малката си рожба, отпусна се на пода, не далеч от огжня и силно захжркна. Майката седна до болното си дете и зарони горчиви сжлзи. Детето пак звохка. Сега то дишаше дълбоко. Очите му бяха отворени и гледаха неопределено в празнотата. Арманд въздъхна. Доближи малката си ржчичка до тази на майка си и почна да я гледа с такъв поглед, като че ли тжрсеше последна помощ. Тя се стрестна . . . стана от мястото си и доближи до пияния си мжж. — Стани, Арманд не е добре, иди за лекаря, каза му тя с тих, страдалчески глас.

— Не ме оставаш ни минута спокоен, отговори той сжрдито и се обжрна кжм другата страна. Писжка на детето се повтори и сега докосна коравото сжрдце на жестокия рибар. Той скокна от пода, грабна шапката си и излезе навжн.

. . . . . .
. . . . . .

На улицата крачеше с бавни крачки пияния бащо. Улицата, които водеше за кжщата на доктора минаваше покрай малката кржчма. В нея още мжждеене слаба светлина, която проникваше през малкото прозорче и едвам осветляше тъмната улица. Слаб алкохолен мирис се носеше покрай нея. Холман спря на няколко крачки от кржчмата. Главата му гореше. Силна жажда за алкохол го мжчеше. Той искаше да пие и все да пие. . . После тржгна и наближи вратата. Силно я натисна и влезе в нея, за да поеме от ржката на готвящия се да си отиде вечерен кржчмар, последната капка отрова. . .

Холман пееше до забрава. . .

. . . . . .
. . . . . .

В малката влажна станчка седеше нещастната майка наведена над болното си дете. Тя все още чакаше за лекаря. Детето охкаше и се гърчеше от силни болки. То гледаше. . . . сега лицето му бе ясно. Болките престанаха и по лицето му заигра слаба усмивка — усмивката на смъртта. Смъртта се смееше над своята жертва. . . Арманд се обърна към другата страна, тежко въздъхна и се пресели във вечността. Жестоката смърт скърши майчиното сърдце. Тих плач пълни стаята. . . Очите ѝ бяха сухи, лицето ѝ бледно и горчиви сълзи паднаха над лицето на Арманд. Тя охкаше, скубеше си косата и викаше отчаяно: „татко ти, татко ти!“ . . .

. . . . . .

Ранни зори. На улицата лежеше пияния рибар в безсъзнание. След като излезал от кръчмата, запътил се за дома си без да повика лекаря. Изкушението и тук победи. Забравил за нещастното си дете, той влезал в кръчмата от където излезал полумъртъв. Той се отрезви и се събуди. Огледа се наоколо и бавно клатейки се, се запъти за дома си. .

Слънцето показваше първите свои лъчи, когато той пристъпи прага на малката си къщичка. Далеч се чуваше камбанен звън. . .

Къщата на Холман бе препълнена от съседи, дошли да утешат и поне малко подкрепят нещастната майка и голямата ѝ скръб. В един жгъл на стаята, на смъртно легло спеше във вечен сън, малкия Арманд. Над главата му стоеше с разхвърлени коси нещастната майка. . .

Вратата плахо се отвори и в стаята влезе Холман, с изпачкани покрити с прах дрехи, въоръжейки и едната си ръка отдавна извехтялата си шапка. Той любопитно и до някъде с удивление изгледа всички присъствуващи и неразбирайки всички туй, с несигурни стъпки се запъти към жена си, която бе още наведена над мъртвото си дете, като непрестано движеше устните си и шепнеше от време на време несвързани думи. Той спре до нея.

— Холман, лекарь, Арманд спи. . . , извика тя като изправи главата си. — Ха! ха! — спи! Арманд! и запе една песен, която често бе пяла до леглото на любимия ѝ Арманд, приспивайки го вечер. Уплаха се четеше по лицата на присъствуващите. После скочи и все още пеейки, тичешком излезе из стаята.

Тя бе полудяла. . . .

Холман отрезви. Картината, която бе пред очите му и реалния глас на жена му, избистриха неговия ум. И всичко, всичко си спомни! — тежка въздишка се изтръгна из гърдите му.

— Аз убиец — прошепна той със задавен глас и хвърли се пред мъртвото легло на своето дете; целуна малкото му студено чело и няколко сълзи на разкаяние паднаха върху него.

— Прости. . . . прости! . . .

Погледи пълни със съжаление бяха отправени към него. . .

После стана завтече се към вратата, отвори я бързо и с твърди крачки се запъти към морския бряг.

. . . А далеч се носеше погребален камбанен звън. . . .

След няколко дни морето изхвърли на брега човешки труп и в неговото лице околните рибари познаха своя бивш другар Холман.

. . . . . .

. . . . . .

А из запустелите места на малкото градче, с разхвърлени коси, върху полуголите ѝ рамене, няколко дни се скита тя, нещастната Холманова съпруга, често пеейки детски песни. Намериха се добри тихни съседи, които успяха да я приберат и заведат в една лудница, където не след дълго умре.

ХУДОЖЕСТВЕН ПРЕГЛЕД

А. Николов.

Коста Стоянов

От две години насам, юбилеите в България толкова зачестиха, щото България добри от нашите съседи ироничното название „страната на тържествата“. Доколко това е вярно, всеки е можал да се увери, ако поредовно е следил българските ежедневници, за да види какво нищо се пише около безбройните юбилеи. Между юбилеите има наистина заслужени, незаслужени, па даже и прибързани, както е случая с юбилея на „Народния театър“.

На 8 януари т. г. в Народния театър, се чествува още един юбилей. Това е 25 годишния юбилей на артиста К. Стоянов. Дали наистина е заслужил тоя юбилей? — Да! Защото К. Стоянов е един от основните камъни, върху който е изградено нашето младо и крехко театрално дело. Той е един от главните виновници за издигане до такава висша степен, тоя клон на художеството.

Малки, тесни и неудобни помещения, често пъти джечени, бяха първите театрални салони, където сегашните наши артисти са давали първите си представления. Примитивна сценировка, разни неудобства, се изпречваха пред младите труженици, които с упорито постоянство, са успели да ги преодолеят, макар някога и с жертви. Тъмните дрехи, джечените бараки, през дупките, на които студения и остър вятър се е провирал, всичко това е благоприятствувало за туберколозата.

Г-н Стоянов е един от тези стари труженици, който успя да заеме първостепенно място в Народния театър. Днес на г-н Стоянов се възлагат първостепенните роли на повечето от пиесите, които се играят в тоя театър.

С вещ похват на голям художник, той вниква добре във всяка своя роля и дава истинския образ на героя, когото играе. В него няма нищо пресилено, преувеличено. Всеки жест, всеки маньер е уместен. Той играе естествено и непринудено.

Лукавия благородник Исак (Иванко), г-н Стоянов го предава с такава вещина, че ние оставаме с впечатлението, че наистина пред нас е лукавия грък Исак Комнен, който е непрестанно подклаждал омразата, която най-после пламна и зале с буйния си пламък душата на българския болярин Иванко и го накара да погуби един от най-достойните български царе. Безподобен и незаменим е в ролята на бащата Милер (Коварство и Любов). Граф Старфински (Елга), Робеспиер (Смъртта на Дантона), краля (Хамлет), Крал Лир и още много други играни от почитаемия юбиляр, а на юбилея си той се яви с новата роля на Сирано де Бержерак.

С тия къси и бегли бележки, макар и късно, искам да подчертая неуморимата дейност на тоя артист, който доста е допринесъл и ще допринесе за театралното дело. Нашите сърдечни привети от бялоснежната Рила на заслужилия юбиляр и сърдечни благопожелания за понататъшната му дейност.

Успеха на ученичките през първи срок

VIII клас.

В този клас има:

Три ученички с общ успех повече от 5; една ученичка с общ успех пълно 5; три — с повече от 4·5.

Общия успех на класа е $5^{1}/_{60}$.

VII клас.

В този клас има:

Три ученички с общ успех повече от 5; осем ученички с общ успех повече от 4·5; седем ученички с общ успех повече от 4; една ученичка с общ успех повече от 3·5; една ученичка с общ успех 3.

Общия успех на класа е 4·48.

VI клас.

В този клас има:

Една ученичка с успех отличен—5·6; три ученички с успех по-вече от 4·5; четири ученички с общ успех повече от 4; две ученички с общ успех пълно 4; четири ученички

с общ успех повече от 3·5; три ученички с повече от 3; една ученичка с общ успех повече от 2·5.

Общия успех на класа е **4.**

V^А

В този клас има:

Една ученичка с общ успех повече от 5; пет ученички с успех повече от 4·5; три ученички с успех повече от 4; три ученички с успех нъ̀ло 4; четири ученички с успех повече от 3·5: две ученички с успех повече от 3: две ученички с успех нъ̀ло 3; една ученичка с успех по-вече от 2·5; една ученичка с успех по-вече от 2.

Общия успех на класа е 3·9

V^Б

В този клас има:

Две ученички с успех по вече от 5; пет ученички с успех по-вече от 4·5; шест ученички с успех повече от 4; една ученичка с успех нъ̀ло 4; шест ученички с успех повече от 3·5; пет ученички с успех повече от 3.

Общия успех на класа е **4·11**

IV^Б

В този клас има:

Три ученички с отличен успех — повече от 5·5; две с общ успех повече от 5; седем с общ успех повече от 4·5; има две с общ успех повече от 4; две с общ успех нъ̀ло 4; две с общ успех повече от 3·5; две с общ успех повече от 3; една с общ успех нъ̀ло 3.

Общия успех на класа е **4·44**

IV^В

В този клас има:

Една ученичка с успех повече от 5; една ученичка с успех нъ̀ло 5; седем ученички с успех повече от 4·5; четири ученички с успех повече от 4; една ученичка с успех нъ̀ло 4; една ученичка с успех повече от 3·5; четири ученички с успех повече от 3; две ученички с успех нъ̀ло 3.

Общия успех на класа е **4·15.**

III прогимназиален клас

В този клас има:

Една ученичка с отличен успех, повече от 5·5; две ученички с успех повече от 4; пет ученички с успех повече от 3·5; шест ученички с успех повече от 3; една ученичка с успех 2·5

Общия успех на класа е **3·74.**

II прогимназиален клас

В този клас има:

две ученички с отличен успех, повече от 5·5; две ученички с успех повече от 4·5; четири ученички с успех повече от 4; две ученички с 3·5 или повече от 3·5; три ученички с успех повече от 3; една ученичка с успех нъ̀ло 3; една ученичка с успех повече от 2·5.

Общия успех на класа е **4·02.**

Ученички с отличен успех, повече от 5·5, в училището има всичко 7.

По класове:

В VI клас — 1 ученичка
В IV^б клас — 3 ученички
В III пр. клас — 1 ученичка
В II пр. клас — 2 ученички.

Успеха на учениците през пъ̀рви срок

За през този срок, според успеха си, учениците се подразделят на пет групи.

В I-ва група . . . — онези с никаква бележка по-долу от 4, има:

От VIII кл. — 2 ученика, от VII кл. — 1, от VI кл.—4, от V кл.— 8, от IV кл.—10, от III кл, — 3 и от II—кл. 2. Всичко 30.

В II-ра група . . . онези със само една бележка по-долу от 4, има:

От VIII, кл.—1 ученик, от VII кл.—1, от VI кл.—2, от V кл. — 1, от IV кл. — 5, от III кл. 3 и от II кл. — 1. Всичко 14.

В III-та група . . . онези с две бележки по-долу от 4, има:

От VIII кл.—4 ученика, от VII кл.—1, от VI кл.—3, от V кл.— 2 от IV кл. — 5 и от III кл. — 1. Всичко 16.

В IV-та група . . . онези с три бележки по-долу от 4 има:

От VIII кл.— 3 ученика, от VII кл.— 1, от VI кл.—2, от V кл.— 1, от IV кл.—4 и от III кл.— 2. — Всичко 13.

В V-та група влизат всички други, които имат повече от 3 бележки по-долу от 4.

От всички ученици, 134 на брой, 54% влизат в пъ̀рвите четери групи.

По класове:

VIII кл., от 18	члена	влизат	10 или	55½%
VII кл., от 11	„	„	4 „	36%
VI кл., от 17	„	„	11 „	64%
V кл., от 31	„	„	12 „	39%
IV кл., от 35	„	„	24 „	68%
III кл., от 13	„	„	9 „	69%
II кл., от 9	„	„	3 „	33½%

От 1256 поставени бележки, 68% са горни (по-горе от 3); 25% са средни (3) и 7%—слаби (2).

По класове:

	горни	*долни*
VIII кл. има	71%	29%
VII кл. „	66%	34%
VI кл. „	72%	28%
V кл. „	66%	34%
IV кл. „	63%	37%
III кл. „	75%	25%
II кл. „	54%	46%

От всички 134 ученика 32 са показали общ успех 4½ или нагоре.

По класове:

От VIII кл. — 1
От VII кл. — 1
От VI кл. — 3
От V кл. — 9
От IV кл. —11
От III кл. — 5
От II кл. — 2.

КРАТКИ СВЕДЕНИЯ ЗА НАШИТЕ МИНАЛОГОДИШНИ СВЪ̀РШИЛИ.

При А. S. B.

1. **Джеми Налджиев,** родом от гр. Драма, Тракия, почти през цялото лято е бил чиновник в Софийската борса. Неотдавна е заминал за Австрия. За сега още не ни е известно по какво ще следва там.

2. **Христо Янев**, родом от Костурско, Македония, понастоящем се намира в Цариград и е студент по Богословие в тамошното, ново открито от Американския, Борд Богословско училище.

3. **Ефрем Стоянов**, от гр. Тръ̀н, е във Варна, студент в тамошната Търговска академия и същевременно практикува като чиновник—в счетоводството на Д-во „Нафта".

4. **Аристид Николов**, живее при домашните си в гр. Струмица и помага на баща си в обущарския им магазин.

5. **Александър Янчев**, отбива трудовата си повинност в гр. Радомир.

6. **Асен Милчев**, е основен учител в с. Рила Дупнишко. За в бъдаще възнамерява да се запише студент по правото в Софийския университет.

7. **Иван Христов** родом от гр. Плевен, за сега е в София, като възпитател в Евангелското Сиропиталище „Отец Паисий". Той е единствения от миналогодишните ни свър шили, отдал се на благородната идея — да възпитава деца, станали сираци през последните войни.

8. **Иван Попчев**, живее при родителите си в с. Бобошево—Дупнишко и помага им в тяхната работа.

9. **Крум Кривошиев**, родом от гр. Самоков, е студент в Софийския университет, отдел — Финансии.

10. **Владимир Цветанов**, родом от с. Церово, Т. Пазарджийско, следва в същото Богословско училище, в което следва и Хр. Янев, в Цариград.

11. **Петър Игнатов**, от гр. Станимака, неотдавна се е записал студент в Софийския университет, отдел—Финансии и Търговия.

12. **Иван Тодоров**, от с. Кадъ̀рник, Пловдивско, живее при родителите си в същото село. Учител е в тамошното основно училище за през таз учебна година. На есен възнамерява, заедно със **Самуил Енчев** от Кричим, Пловдивско, който сега е чиновник в едно акционерно дружество на гара Кричим, да заминат за Германия и следват по *електро-техника.*

13. **Паскал Маровски,** живее при родителите си в Ст. Загора. Доскоро е бил чиновник в вестникарското д-во „Курпер" и същевременно е сътрудничил на някои столични ежедневници. Не след дълго ще замине за Германия да следва по Медицина.

Прави впечатление, че болшинството от миналогодишните ни свършили, при A. S. B., са се записали студенти, или възнамеряват да се запишат за такива.

Нашите сърдечни поздравления и пожелания за добър успех в живота на всички.

ХРОНИКА

Коледната ваканция завърши на 14 того. Почти всички ученици и ученички се завърнаха и от 15 с. м. почнаха редовните си учебни занятия.

На 22, миналия месец, училищния ни лекар, г. д-р Ничев държа в общата стая на мъжката гимназия, пред ученичките и учениците сказка на тема: „Начини за предпазване от заразителните болести." Сказката биде изслушана с голямо внимание, поради ценните съвети, дадени от г. Ничев за предпазване училищата ни от **опасната скарлатина**, която, за известно време, миналата година върлува и в тях.

— **Досегашния** ни съветник г. Зографов, по причина на многото работа, която има да върши, подаде оставката си.

Редакционния комитет на негово място избра, г. Роланд, учител по английски, в A. S. B. главния виновник за създаването на вестника ни.

— **Училищния оркестър**, който през ваканцията бе преустановил репетициите си, с завръщането

на оркестрантите, започна пак обикновената си работа. Сега разучват: „Калифъ Багдадскій"—Буальдье, „Пѣсня Зигмунда" от опера „Валкирия — Вагнер., „Chanson triste" — Чайковски и още някои други нови парчета. Навярно наскоро пак ще го чуем.

— **На 14 т. м.**, вечерта, в Евангелската черква, по случай три годишнината от алкохолната въздържателни песни; една ученичка декламира „Капи". от Т.; един ученик чете разказ, а най-накрая г-н Кларк говори.

— **В Неделя 21 т. м.**, същата дружина уреди в „Общата стая" на мъж. гимназия беседа. Говори г. Д-р Ничев за влиянието на алкохола върху човешкия организъм.

— **От 1 януари т. г.**, печатницата при Американските гимназии, става училищна и ще бъде изключително в услуга на двете училища.

— **Miss Oberton**, от Лондон, пътуваща секретарка на Y. W. C. A., малко преди Коледа, бе на гости у Miss Crockett. Едно от вечерните събрания в черквата бе водено от нея. Също говори няколко пъти пред ученичките в Дев. у-ще.

— **На 23 декември** м. г. Y. W. C. A., даде проектираната още от миналата година, изложба. Всички неща, направени от самите членки, се разпродадоха още същата вечер.

— **Една от доста** интересните и увлекателни игри, която дава истинско наслаждение и практическа поза, безспорно е Шах-Мат.

Още от миналата година тази игра се играеше от доста наши ученици. Тази година обаче тя доби по-голям прием между тях и често ще срещнете из училището ученици, през свободното си време да играят шах

Играта за сега се води малко при други обстоятелства. Съществува вече малка група наречена: *Група на шахматистите*, която урежда всяка седмица игри и състезания между своите членове. Шах-Мата принася много за правилното мислене и разсъждение.

— **Младежкото Християнско Д-во** при мъжката гимназия, напоследък прояви усилена дейност. Когато всички с нетърпение очакваха Коледните празници, Християнското д-во си припомни за тези нещастници, които безпомощно оплакват и проклинат немилостната си съдба и даде своята морална и материална подкрепа, доколкото средствата, с които д-вото разполагаше тогаз. позволиха. Бидоха купени разни сластни продукти и раздадени за самите празници.

Всяка неделя, тези от членовете, които са свободни, на малки групи, ходят из крайните квартали на града и посещават разни къщи. По тоя начин те узнават за тези, които са изпадали в нужда и от какво се нуждаят.

— „**Спорт-Клуб**" всячески се старае да усили зимния спорт.

За тази цел е направена една голяма шейна за 10 души (Софийски стил).

Всеки ден, тези от членовете, които желаят, през свободното си време, ходят да се пързалят с нея и с други някои шейни, намиращи се в училището, на близкия рид.

Дружеството възнамерява да направи още една шейна, същия стил и големина.

Поради липса на повече средства дружеството за сега ще се задоволи само с тези две шейни.

— **Вой-Скаутската Организация**, поради настъпилия зимен сезон е прекратила всяка физическа дейност, а вместо туй всеки скаут усърдно се подготвя за належащите изпити.

Събранията, както на разните patrol-и, така и на цялата група се състоят редовно.

— **На 6 януари** т. г. вечерта членовете на „Неделна Беседа" устроиха малка забава в „Общата стая", пред останалите ученички и ученици.

Подходящата Рождественска програма биде твърде добре направлена. Има и коледно дърво с подаръци.

— **На другия ден** вечерта, в голямото черковно здание, група ученички под ръководството на г-ца Данаилова, г-ца Мибол и г-ца Снайдер, учителки, представиха няколко картини, свързани с рождението на Христа. За всяка картина, хор, състоящ се от петокласнички, пя подходяща песен. Салона бе прекрасно и въобще всички останаха доволни.

— **Д-во „Развитие"**, по случай 25 годишнината от основаването си, на 16 м. м. представи пиесата „Егмонт" от Гете. За целта бяха приготвени специални костюми и нова декорация, рисувана от Л. Ничев, сегашен абитуриент при А. S. B.

Ролите, с изключение на две-три, бяха сполучливо застъпени. Обстановката далеч надминаваше всяка друга, на досегашните дадени вечерници от същата дружество. Особено във второто представяне, обстановката на кралския департамент бе превъзходителна, за една провинциална сцена, като нашата.

— **Събота 22 т. м.** — Иванов-ден, вечерта учениците от V-ти клас дадоха литературна вечер. Между другото се представи комедията „Гърне" от Плавт. Прихода ще бъде пущло за бедните в Самоков.

— **От средата на** миналия месец до сега в града са дадени: „Иванко"— В. Друмев, от самоковската театрална група; „Хъшове"—Иван Вазов, от туристическото д-во „Рила" и „Сѣвета"— Ал. Дюма, от гражданската и ученическа въздържателни дружини.

КНИЖНИНА

Получи се в редакцията:

Сп. „**Хиперион**" — под редакцията на Ив. Радославов и Теодор Траянов.

КНИГА ОСМА СЪДЪРЖА:

Людмил Стоянов. Из Святая Святих: Тръбата на архангела. Последни слова. Небесно поле. Мъчителят. Пратеник. Невеста. Оная дни.

Боян Дановски. Синята лястовица, драматическо видение.

Теодор Траянов. Пролетни химни.

Вилйе де Лил- Адан. Надежда и мъчение. От френски: Ян. Загор.

Райчо Славов. Нощ.

Валерий Брюсов. Символизма във Франция и новите школи.

Анри Бергсон. Избрани страници. От френски: Ив. Йотов.

Людмил Стоянов. Александър Блок.

КУЛТУРЕН И КРИТИЧЕН ПРЕГЛЕД:

Борис Георгиев. Венецианската международна художествена изложба. Писмо от Рим.

Стефан Митов. Конкурсната изложба в София.

Литературно-философски беседи на групата „Хиперион".

Адрес на редакцията и администрацията му: Витошка 38, София.

Печатница при Американските Гимназии — САМОКОВ.